

[Poul Dam.]

tror jeg, at der er en fare ved hele denne redegørelse og de tal, der foreligger, nemlig at det tages som det udgangspunkt, hvorfra man kan skære. Vi har i de senere år gang efter gang set, at en bestemt situation medførte, at man skar ned i det allerede vedtagne. Det lykkedes ikke rigtig at få afskaffet tilskud til afholdsforeninger, men der var en række andre tilskud, man fik strøget ved den lejlighed, og i hvert fald fik man nedskåret investeringerne i den forstand, at man strakte dem igen og igen. Dette her kan meget let blive, ikke et minimumsbudget, men et maksimumsbudget for de kommende år, fordi man bliver fascineret af de tilsyneladende så store tal og nægter at gå med til noget nyt.

Min skuffelse over ministerens redegørelse er måske urimelig. Det, jeg kunne have tænkt mig, var et fremtidsperspektiv, som strakte sig ud over det nydelige bogholderimæssige, vi har fået, et fremtidsperspektiv om, hvad ministeren og regeringen i det hele taget forestillede sig der skulle ske på de store og væsentlige udgiftsområder, hvad der skulle ske med undervisning og forskning, hvad der skulle ske med trafikken o. s. v. Ingen, der beskæftiger sig nogenlunde seriøst med disse problemer, tror jo, at vi, hvis vi skal have vor samvittighed i orden, kan komme uden om beslutninger, der medfører helt anderledes udgifter i de kommende år. Vi har et trafiksystem, som i høj grad kræver nye investeringer, ikke alene i Jylland, hvor kommunerne udnytter refusionsreglerne på en udmærket måde, således at der er adskillige kvadratkilometer vej til hver bil, men jo også andre steder, hvor det er helt anderledes svært at få tingene igennem efter de gældende regler. Og på undervisningsområdet svarer de beslutninger, der hidtil er truffet, jo slet ikke til de mål, man må stille sig med hensyn til de kommende års udvikling. Jeg er klar over, at det ville have været for meget for langt, at hele refusionsproblemet, problemet om kommuner og stat, om det kommunale

selvstyre, som bliver mere og mere tvivlsomt, skulle have været taget med i det, men lad mig alligevel nævne det her.

Og så en yderligere tilføjelse: er det overhovedet realistisk at planlægge ud fra den nuværende, om jeg så må sige, arbejdsdeling mellem den demokratiske sektor af samfundslivet og den kapitalistiske del af samfundslivet? Er det overhovedet muligt at fortsætte en økonomisk udvikling som den, vi har haft hidtil, med denne, skal vi sige liggende under fra samfundsmagtens side over for erhvervslivet? Kan vi klare inflationsproblemet uden helt anderledes indgreb? Hvad skal man sige, når man som i går aftes sidder med disse tal og med det ene øje kigger på fjernsynet, hvor man får at vide, at der om året bruges 1.200 mill. kr. til salgsfremmende indsats — et beløb, for hvilket man ikke får andet end nogle kolorerede ugeblade og nogle lodsedler en gang imellem, hvorpå man måske kan vinde noget spændende — og derefter sammenholder denne oplysning med de tal, vi her sidder med? Kan vi acceptere en samfundsudvikling, hvor man stadig væk har et erhvervsliv med en sådan autonomi? Jeg synes, at man fra regeringens side ofte har en overforsigtig frygt for erhvervslivets ve og vel — det hedder „samfundets økonomiske bæreevne“ og andre smukke ting; det anses som en given forudsætning; det er det ikke for mig, og jeg tror heller ikke, det er det for så forfærdelig mange af skatteyderne.

Det skal jo nok en gang imellem siges, at skatteydernes velstand bestemmes ikke af erhvervslivet. Vi tror fra vor side ikke så forfærdelig meget på erhvervslivets faderlige omsorg for de ansatte. Skatteydernes velstand bestemmes heller ikke af lidt lavere skat; den bestemmes af en samfundsindsats, som sikrer en forstandig og rationel produktion, og en samfundsindsats, som sikrer, at skatteyderne virkelig får noget for pengene, at der ydes noget, der kan føles inden for det fælles forbrug. Det vil være en dårlig økonomi, hvis man for enhver pris ville holde statens udgifter nede. Alle er jo, hører